

[ACTION- Eđitmenlerin ve Toplum Liderlerinin İklim Değişikliği Üzerinde Çalışabilme Becerilerinin Geliştirilmesi.]

YEREL KARŞILAŞTIRMA DERLEMESİ

CEDRU, Mayıs 2020

ACTION- Eđitmenlerin ve Toplum Liderlerinin İklim Değişikliği Üzerinde Çalışabilme Becerilerinin Geliştirilmesi. Proje numarası 2019-1-FR01-KA202-062201. Bu proje Avrupa Komisyonu'nun desteği ile finanse edilmiştir. Bu yayın sadece yazarın görüşlerini yansıtmaktadır ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanımından sorumlu tutulamaz.

İÇİNDEKİLER

1. Giriş.....	Erro! Marcador não definido.
2. Yerel Uygulamaların Kıyaslaması.....	Erro! Marcador não definido.
2.1. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sağlayıcıları	3
2.2. Yerel İdareler	6
2.3. Sivil Toplum Kuruluşları	9

1. Giriş

ACTION Yöntemsel Çerçevesi kapsamında yapılan bu derleme, her ortak ülkedeki sistemli birtakım yerel uygulamaları bir araya getirmektedir. İklim hareketine ilişkin iyi uygulamaların karşılaştırılması, yalnızca kuruluşların esinlenmesine yardımcı olmakla kalmaz aynı zamanda kendi iklim hareketi süreçlerini diğer kurumlarda işe yaramış olanlara göre değerlendirmesine fırsat verebilir.

Yerel uygulamalar, sürdürülebilirlik eğitimi ve yerel toplulukların, eğitim sağlayıcılarının gelişimine, yerel idarelerin ve STK'lerin iklim hareketlerini nasıl modelleyebileceğine odaklanmaktadır ve başarı faktörlerini ve edinilen tecrübeleri vurgulamaktadır.

Aşağıda yer alan şema, ACTION projesinin üç hedef kuruluşu olan mesleki eğitim ve öğretim sağlayıcıları, yerel idareler ve STK'lerden alınan bilgilere göre ülkelerde gerçekleştirilen yerel uygulamaları özetlemektedir.

ÜLKELER	MEÖ SAĞLAYICILARI	YEREL İDARELER	HÜKÜMET DIŞI KURULUŞLAR
GKRY			
Fransa			
Yunanistan			
İrlanda			
Polonya			
Portekiz			
İspanya			
Türkiye			
Birleşik Krallık			

2. Yerel Uygulamaların Kıyaslanması

2.1. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sağlayıcıları

YUNANİSTAN

Be.At İKLİM OKULU

PROJE TANIMI

- Be.At İklim Okulu, Yunanistan Eğitim Bakanlığının izniyle Atina Belediyesine bağlı 80 ilk ve orta dereceli okulda iklim değişikliği ve enerji tüketimi konularında farkındalığı arttırmayı hedefleyen 28 ay süreli bir projedir.
- Proje, tüm pilot okulların enerji tüketimini en az yüzde 5 azaltarak okullardaki enerji verimini arttırmayı amaçlamaktadır. Proje, 3 aşamadan oluşmaktadır: İlk aşama öğretmenlerin eğitilmesi ve eğitim faaliyetleri ile alan araştırmalarının pilot okullarda bulunan öğrenci toplulukları tarafından test edilmesidir. İkinci aşama ise iklimin korunması için farkındalık kampanyası başlatılması ve pilot okulların ve Atina'da bulunan yeni Çevre Merkezinin de katılımıyla bir iletişim ağının oluşturulmasıdır. Son aşama ise öğrenci topluluklarında çevre ve iklimin korunması için farkındalığın artırılmasını hedefleyen Atina Belediyesi Eylem Planı'nın geliştirilmesidir.

Başarı Faktörleri

- Yenilikçi olması: Öğrenci ve öğretmenlerin katılımını gerektiren etkileşimli ve katılımcı yöntemi benimsemesi
- Okulda veya evde edinilmiş kötü alışkanlıkların bırakılmasını desteklemek (örn. Öğrencilere teneffüslerde ışıkları kapatmalarını hatırlatacak işaretlerin kullanımı, okullar arasında yarışmalar düzenlemek, öğrencilerin bir eylemi onaylayıp onaylamadıklarını gösterebilmeleri için onlara üzerinde yüz ifadeleri bulunan kartların verilmesi, enerji tasarrufu için lambaların değiştirilmesini sağlamak)
- Okulun kendi öğrencileri, diğer okulların öğrencileri ve farklı sosyal çevrelerden öğrenciler arasındaki etkileşimi ve iş birliğini desteklemesi
- Öğrencilerin üyesi oldukları topluluklarda iklimin korunması ve enerji tasarrufunun sağlanması için elçilik görevi üstlenerek çevre okulları da bu konuda teşvik etmesi

Tecrübeler

Okul binaları, Yunanistan'da en çok enerji tüketiminin yapıldığı kamu binalarındandır. Öğretmenler de öğrenciler de basit eylemlerin önemli derecede enerji tasarrufu sağlayacağını ve bundan doğacak tüm mali ve çevresel faydaların da farkında değillerdir. Bu projenin uygulanması, gençlerin iklim koruma faaliyetlerine, yöntemsel olarak çalışmaya büyük ilgi gösterdiklerini ve enerji tasarrufu sağlamak için eğitsel yöntemi izlediğini ortaya koymuştur.

Daha fazla bilgi için:

<https://www.euki.de/en/euki-projects/climate-school-be-at-open-societies-and-schools-in-climate-protection-and-energy-transition/>

İRLANDA

Yeniden Kullanım Merkezi

Proje Tanımı

- Yeniden Kullanım Merkezi, Döngüsel Ekonomi Ulusal Merkezidir. Daha yeşil ve düşük karbonlu yaşamı desteklemekte olan kurum, insanları, fikirleri ve kaynakları buluşturan yaratıcı bir harekettir.
- Kurum, ortak hedefi sürdürülebilirlik olan sanatçılar, bilim insanları, tasarımcılar ve zanaatkarların beceri ve uzmanlığını bir araya getirmekte ve İrlanda'daki okullar, STK'ler, toplum kuruluşları, yerel makamlar ve devlet daireleri ile ortak çalışmaktadır.
- Merkez, sahibi olduğu Akademi aracılığıyla sosyal girişimciliği destekleme konusundaki uzmanlığını kullanarak iş destek hizmeti sağlamaktadır. Bu hizmet, yeni girişimlere başlangıç, döngüsel iş planlaması, gelişim, kaynak yaratma, kaynakların çeşitlendirilmesi ve eğitim konularında öneriler sunmaktadır.

Başarı Faktörleri

- Yeniden Kullanım Merkezi, modada, mobilyada, boyada ve bisiklette yeniden kullanım olmak üzere dört alanda sosyal girişim projeleri yürütmektedir. Bu projeler, uzun bir süre boyunca işsiz olan kişilere, girişimlere yapılan yatırım projelerinden elde edilen gelir ile eğitim ve iş olanakları sağlamaktadır.
- Klasik bir 3D prototipi olarak geliştirilen Boiler Evi'nde kurulmuş Merkez, Avrupa'da türünün ilk örneği olan yeni bir deneysel eğitim modeli oluşturmuştur. Ayrıca bina tasarımı, inşaat ve işletme alanlarında alanının en iyileri arasında yer almaktadır.
- Yeniden Kullanım Merkezi, çalışma yürüttüğü tüm alanlarda kaynak yönetimi ve verimliliğe yönelik davranışlarda olumlu yönde bir etki yaratmayı amaçlamaktadır.

Tecrübeler

- Tüm ülkeye hizmet vererek maddelerin tekrar kullanımını olabildiğince arttıran ve atık üretimini önleyen döngüsel ekonomi işletmeleri, topluluklar ve STK'ler arasında milli bir ağ kurulması konusunda daha fazla çalışma yapılabilir.

Daha fazla bilgi için:

www.rediscoverycentre.ie

İSPANYA

Toprak tadında sınıflar

Proje Tanımı

- Organik bahçeler aracılığıyla küresel ve özgürlükçü vatandaşlık bağlamında bir okul müfredatının uygulanması amacıyla Valladolid Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri ve üniversite çalışanları ile yeni bir eğitim-öğretim süreci planlaması geliştirilmektedir.
- Öğrenciler, iklim, çevre vb. konularda öğrendiklerini öğretmen olarak mesleki yaşamlarında nasıl uygulayabileceklerini öğrenir. Bu öğrencilerin kimisi ilkokullarda kimisi ise MEÖ merkezlerinde öğretmenlik yapacaklardır. Öğrenme sürecinin tamamı organik bahçede gerçekleştirilecektir.
- Projenin uygulanmasında kullanılması tavsiye edilen yöntem olan “Toprak tadında sınıflar. Bahçede eğitim” metodu projeye dâhil olan herkesin projenin bir parçası olabileceği ve eğitim-öğretim, araştırma, savunma ve sosyal hareketlilik konularına yeni bakış açıları kazandırabileceği katılımcı bir süreç oluşturmayı hedeflemektedir.
- Pedagojik tecrübeler, üniversiteye ait bahçenin rehber görevi gördüğü deneysel yöntemlere dayanmaktadır, bu yüzden yalnızca küçük bir öğrenci grubu çalışabilmektedir. Bahçede eğitimin amacı öğretmen adaylarının çeşitli konulardaki farkındalığını arttırmak, gelişime yönelik farklı sorunları analiz edebilmelerine yardımcı olmak, uzmanlık kazanma ve eğitim verecekleri sınıflarda uygulayacakları müfredatları tasarlamaları yönünde bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır.
- Ders, Valladolid Üniversitesi Palencia Kampüsünde bulunan Sınırlar Olmadan Mühendislik isimli STK'nin bahçesinde verilmektedir. Dersten sorumlu öğretmenlerin ikisi de Sınırlar Olmadan Mühendislik ve İspanyol Eğitim ve Popüler Kültür Cemiyetinde görev almaktadır. Dersler, Şubat'tan Mart'a kadar haftada bir kez verilmektedir. Bunların dışında okullarda ve hapishanelerde 5 oturum ders daha verilmektedir. Kurs yönetmeliğinde belirtildiği şekilde her bir seans 5 saat sürmektedir. Eğitim süresince 50 saat yüz yüze ders ve 25 saat staj yapılması gerekmektedir.

Başarı Faktörleri

- Pedagojik tecrübeler deneysel yöntemlere dayanmaktadır, böylece öğrenme pekiştirilmektedir.
- Örgün eğitimde bu eğitimi almayan öğretmen adayları için çevre ve iklim konularında bilgi sahibi olmak gittikçe önemli hâle gelmektedir.

Tecrübeler

- Öğrenciler konu hakkında daha ileri seviyede bilgi sahibi olmak için eğitimin devamını talep etmektedir.

Daha fazla bilgi için:

<https://www.isf.es/2019/11/07/aulas-con-sabor-a-tierra-en-3-minutos/>

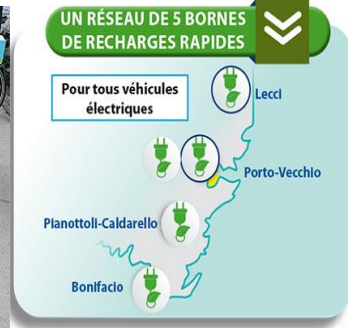
2.2. Yerel İdareler

FRANSA

Yeşil Büyüme için Pozitif Enerji Bölgesi

Proje Tanımı

- Projenin amacı, yerel toplulukta iklim değişikliğinin sonuçları konusunda farkındalık oluşturmaktır. CCSC, iklim değişikliğinin küresel etkilerine farklı açılardan bakılması gerektiği konusunda farkındalık oluşturmak ve eyleme geçilmesini sağlamak amacıyla medyayı kullanmaktadır.
- Bölgede yer alan elektrik destekli bisikletler ve her türlü elektrikli cihaz için şarj istasyonu kurulması gibi karbondioksit yayılımının etkilerini azaltmayı hedefleyen projelere finansman sağlayabilmesi için CCSC'ye hibe verilmiştir.
- Elektrikli bisiklet kiralama hizmeti Temmuz 2019'da topluluğun tamamında test edildi. Buradaki hedef alternatif seyahat yöntemleri sunmak ve motorsuz araç ulaşımını desteklemektir.
- Pozitif Enerji Bölgesi adı altında verilen yardımın bir kısmıyla CCSC her türden elektrikli aracı şarj etmek için bölgede şarj istasyonları kurmuştur. Bu yüzden, her zaman temiz araçların kullanımını ve hareketliliğini desteklemek amacıyla kısa bir zaman içerisinde beş adet şarj etme istasyonu kurmuştur.

Başarı Faktörleri

- Turistler ve yerel halkın davranışlarındaki değişimler
- İklim değişikliğinin sonuçları hakkında farkındalığın artması
- Motorsuz Araç Hareketliliği Seyahat Planı ve Yerel İklim Değişikliğine Uyum Sağlama Stratejisi projelerinin ve Korsika eylemlerinin daha iyi anlaşılması

Tecrübeler

- Daha çok etki yaratmak için sağlanan hizmetleri iyice duyurmak, bisikletlerin sayısını arttırmak ve alternatif rotalar oluşturmak önemlidir.

Daha fazla bilgi için:

<https://cc-sudcorse.fr/transports-equipements/transports-mobilite/velos-a-assistance-electrique.html>

PORTEKİZ

Quarteira Laboratuvarı

Proje Tanımı

- Bu proje ile kamusal alanlarda ve hizmetlerde, inşaat ve ulaşımda uygulanacak olan bir dizi yenilikçi, sürdürülebilir ve kapsayıcı çözümleri test etmek için yerel topluluklarda hareketliliği ve farkındalığı arttırmak amaçlanmaktadır. Aynı zamanda hem enerji ve çevresel performansın hem de vatandaşların yaşam kalitesinin iyileştirilmesine katkıda bulunmak, tüketim ve hareketlilik alışkanlıklarını değiştirmeyi sağlamak projenin diğer amaçlarındandır.
- Bu proje, yerel idarelerin, ticaret ve hizmet şirketlerinin, STK'lerin ve vatandaşların yeni teknolojiler ve servisler geliştirmek, geliştirilen bu teknoloji ve servislerin prototipini oluşturmak, doğrulamak, test etmek ve nihayetinde gerçek bağlamda uygulamak amacıyla birlikte çalıştığı yenilikçi bir çevreyi temel almaktadır.
- Bu teknoloji ve hizmetler, yerel topluluğun tüketim alışkanlıkları ve mülkiyet tercihlerindeki sürekli değişimler; binalar, toplu alanlar, kentsel hizmetler ve ulaşımda enerji ve çevre ile ilgili meselelerde önemli kazanımlar sağlamaktadır.

Başarı Faktörleri

- Motorsuz araç hareketliliği çözümlerinin uygulanması (örn. Bisiklet yolu ve park alanları yapılması, yaya ve bisiklet trafiğinin takip edilmesi, elektrikli araçlar için şarj istasyonlarının oluşturulması)
- Enerji tüketiminin ve sera gazı yayılımının en aza indirilmesi (örn. Klasik aydınlatıcıların LED lambaları ile değiştirilmesi ve yenilenebilir enerji kullanan işlevsel sokak lambalarının yerleştirilmesi)
- Toplum davranışlarındaki değişimler (örn. Anında görüntüleme ve mini sınav/mezdan okumalara katılımı sağlayan ücretsiz bir uygulama)
- Kaynakların daha tutarlı, sürdürülebilir ve bilinçli kullanımı ve atıkların yeniden dönüştürülmesi; diğer bir deyişle döngüsel ekonominin hayata geçirilmesi. Bunların yanı sıra kapıdan kapıya geri dönüştürülebilir atık toplama rotasının oluşturulması, yakın çevredeki ticaret ve hizmet bölgeleri, elektrikli araçların kullanımının teşvik edilmesi, kompakt çöp kutularının kullanılması, geri dönüşüm kutularına ve çöp kutularına sensör yerleştirilmesi, hava ve hava kalitesi gözlem istasyonu kurulması gibi çalışmalarda bulunulabilir.

Tecrübeler

- Daha yüksek etki elde etmek için, hareketlilik çözümlerini odağına alarak, bu uygulama, özellikle müdahale alanlarının olduğu diğer bölgelere aktarılabilir.

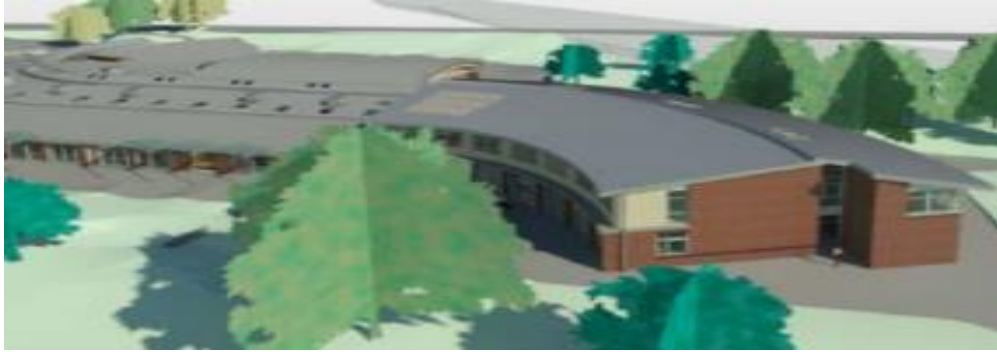
Daha fazla bilgi için:

www.louleadapta.pt/quarteira-lab

Proje Tanımı

- Worcestershire’de bulunan Redhill Lisesi İngiltere’de tasarım aşaması süresince iklim değişikliği etki değerlendirmesi yapan ilk kuruluşlardan biri olmuştur.
- Başmimar iklim değişikliği riskinin önemli olduğunu düşündüğü için İngiltere İklim Etkileri Programı Adaptasyonu Wizard17, tasarım sürecinin başından itibaren kullanılmıştır.
- Okul sigortalanmadığı için Şehir Meclisi, iklimin etkilerinden kaynaklanan tüm bakım ve tamir ücretlerini karşılamayı kabul etmiştir.
- Yapının iyileştirilme ve güçlendirilme bedeli, tasarım aşamasındaki uyumlu yapıdaki yatırımdan muhtemelen daha yüksek olacaktı. Uyum çalışmaları mevcut iklim şartlarında altmış yıllık binayı korurken aynı zamanda güvenli ve rahat bir eğitim ortamı sağlar.

Başarı Faktörleri

- Okula en çok, gelecekteki iklim şartlarının düşük maliyeti bakımından fayda sağlayacaktır.
- Okulların ve dolayısıyla velilerin zaman çizelgelerini etkileyen daha az aksaklık olmuştur. Ayrıca olağanüstü iklim olayları sırasında oluşan ve hem velileri hem de öğrencileri etkileyen kademeli iklim değişiklikleri dönemleri boyunca çalışma ve öğrenme şartları daha rahattır.

Tecrübeler

- Bu vaka araştırmasının temelinde Birleşik Krallık eğitim sektörünün tüm aşamalarında (ilk, orta, yüksek eğitim) iklime karşı daha etkili eğitim binalarının geliştirilmesi hareketi yer almaktadır. Binaların yenilenmesi, iklimin etkisi ve binaların bu etkilere karşı ne kadar dayanıklı olduğunu düşünmeye olanak sağlar.

Daha fazla bilgi için:

<http://e-planning.worcestershire.gov.uk/swift/MediaTemp/808-14388.pdf>

2.3. Sivil Toplum Kuruluşları

GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ (GKRY)

Green Dot

Proje Tanımı

- Green Dot, GKRY'nin ilk kolektif atık paketlenme uyumluluk sistemidir.
- Green Dot , şemsiye bir kuruluş olarak yerel sanayi ve GKRY Sanayi Odasının girişimleriyle kurulan sivil toplum kuruluşudur. Günümüzde, kuruluşun paydaşları, girişimler, paketlenme sorumluları, dağıtıcıları, ambalaj üreticileri ve GKRY Ticaret Odasından oluşmaktadır.
- Kuruluş, GKRY'de faaliyet gösteren çoğu işletme ile iş birliği yapar ve üyelerine yasal teminat sağlamak için ambalajlamayı kontrol eder.

Başarı Faktörleri

- Kuruluş, şimdiye kadar hem ulusal düzeyde hem de Avrupa düzeyinde çalışmalarının kalitesi ile özellikle çevresel sorunlarda toplum farkındalığına katkılarından dolayı oldukça takdir gören ve tanınırlığı olan önemli sonuçlar ortaya koymuştur.

Tecrübeler

- Projenin gerektirdiği yerel bürokrasi ve lojistik zorluklarının üstesinden gelebilmesi, girişimi daha yüksek ve kapsayıcı düzeyde yayabilmesi ve destekleyebilmesi gerekmektedir. Daha fazla yerel topluluğun (örn. Tenha köyler) dâhil olması vatandaşlar için daha iyi bir katılım ve etkili bir uygulama oluşturacaktır.

Daha fazla bilgi için:

<http://greendot.com.cy/en>

POLONYA
Polonya Ekoloji Kulübü
Proje Tanımı

- Polonya Ekoloji Kulübü 1980 yılında Krakow'da kurulmuştur. Çevreye sahipsiz, değersiz bir mülk olarak muamele edilmesine karşı çıkan, kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşudur.
- Polonya Ekoloji Kulübü, yaklaşık 3500 üyesi bulunan ve 16 bölgedeki onlarca yerel çevreden oluşan bir kuruluştur. Kulübün genel merkezi Krakow'da bulunmaktadır.
- Kulüp, ekonomik kriz ve küresel çevre felaketi tehdidinde karşı ulusal çevre anlayışı ve sevgisi, kültürel değerler ve kirlenmemiş bir çevrede insan yaşamını sürdürme kaygısıyla kurulmuştur. Çevrenin durumuyla ve insan sağlığı ile ilgili bilgilerin gizliliğine karşı çıkmıştır ve eko gelişim fikrini ortaya ilk atan kuruluştur.
- Polonya Ekoloji Kulübü, iyi niyetli insanları bir araya getirir ve sosyal katılım doğrultusunda temiz bir çevrede yaşamak isteyen kişilerle birlikte çalışır. Kulüp, küresel ve yerel projelerin planlaması ve uygulanması süreçlerinde sürdürülebilir ekonomi ilkelerine göre hareket eder.
- Kulüp, insanları düşük emisyonun (yüzeysel ya da doğrusal) tehlikelerinden haberdar eder. Düşük emilimler eski fırınların kullanılması, atıkların yakılması ve ulaşım araçları ile bağlantılıdır. İklimin korunması ve enerji tasarrufu için yenilenebilir enerji kaynaklarını ve prospektüs programlarını destekler. Ayrıca sağlıklı yaşam tarzını, düzenli beslenmeyi, organik tarımı, turizmi ve ekolojik ulaşımı da desteklemektedir.

Başarı Faktörleri

- Organik tarımı desteklemek, ağır kırsal bölge politikalarına alternatifler bulmak ve Baltık devletlerindeki STK'lerin faaliyetlerinin düzenlenmesi
- Öğretmenlerin, yerelde etkin olan kişiler ve hükümetlere eğitici projeler aracılığıyla çevresel sorunlar ile ilgili güncel bilgileri aktarması
- Toplumda çevre konusunda farkındalık geliştirilmesi
- Çevre eğitiminin geliştirilmesi
- Çevre dostu tüketim modellerinin tüketiciliğe karşı bir alternatif olarak teşvik edilmesi
- Düşük emisyon tehlikeleri konusundaki farkındalık oluşturulması
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının teşvik edilmesi

Tecrübeler

- Bu örnek olay incelemesinde, Polonya Ekoloji Kulübü, her insanın temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını doğa saygısı ve bütünlüğü için karşı koymanın ve hak edilen şekilde yaşamının temellerinden biri olarak kabul etmektedir.

Daha fazla bilgi için:

<https://www.facebook.com/pkekrakow/>, <http://www.pke-zg.home.pl/>

Proje Tanımı

- “Sıfır Atık”; israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya asgari düzeye indirilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan atık yönetim felsefesi olarak tanımlanan bir hedeftir.
- Sıfır Atık Sistemi, şirketlerin, kurumlar veya kuruluşların projeye dâhil olabilmek için uygulanması gereken yedi aşamadan oluşmaktadır
- Bu aşamalar şunlardır: Önemli noktaların belirlenmesi, mevcut durumun analizi, planlama (Enstitüye özel proje bitiş tarihi mevcut duruma göre belirlenir), arz ve talebin belirlenmesi, eğitim ve farkındalık (Ekipmanın sağlanması tamamlandıktan sonra pratik eğitim ve iletişim eğitimini uygulama aşamasından önce hedef kitleye sağlanmış olmalıdır), uygulama (Temin edilen koleksiyon ekipmanı personelin kolay erişim sağlayabileceği yerlerde bulunmaktadır), raporlama (Gözlem uygulamanın etkili olup olmadığını değerlendirebilmek için takım tarafından gerçekleştirilecektir.)

Başarı Faktörleri

- Farkındalık artışı: Mayıs 2019 itibarıyla Türkiye’deki 18,750 kamu kuruluşu atıklarını kaynağında ayıklayarak Sıfır Atık projesine dâhil olmuştur.
- Kaynakların daha tutarlı, sürdürülebilir ve bilinçli kullanımı ve atıkların geri dönüştürülmesi: Bu proje kapsamında 19 ay gibi bir süre zarfında 126.1 ton kâğıt ve karton geri dönüştürülmüş, 2,142 ağacın kesilmesinin önüne geçilmiş, 49 ton plastik atık geri dönüştürülmüş, 798.7 varil petrol kurtarılmıştır. 8.7 ton cam atığının ve 11.5 ton metal atığının geri dönüştürülmesi sayesinde toplamda 25.5 ton hammadde kurtarılmış, 9.1 ton organik atıktan 3.7 ton meyve ve sebze gübresi elde edilmiştir.
- Toplum davranışlarındaki değişimler: İnsanlar neredeyse her tür atığın geri dönüştürülebileceğini fark etmeye başlamıştır.
- Daha fazla enerji üretimi: Geri dönüşüm atıkları, sebze yağları, mineral yağlarından biyodizel yakıt elde edilmiştir. Elektronik atıkların geri dönüştürülmesi ile ise hammadde üretimi sağlanmıştır. Mevcut bilgilere göre 19 aylık süreç sonunda 807,341 kilovat/saat enerji, 3,528 metre küp su ve 1,490 metre küp depolama alanı elde edilirken gaz emisimi 25.6 ton azaltılmıştır.

Tecrübeler

- Ev içi atıkların ve okul atıklarının bu proje kapsamına alınması, çocukların ve ailelerinin projenin hedefinden haberdar olmalarını sağlayarak projenin etkisine katkı sağladı.

Daha fazla bilgi için:

<http://zerowaste.gov.tr/en/zero-waste/what-is-zero-waste>